

בחינה בהלכות שבת

הוראות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – לא יבדק והנבחן יוזמן לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 6 שאלות, חובה לענות על 5 מתוך 6 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 5 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 5 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - בקיאות - חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן בעיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.
6. חלק ג' - יישום - חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
7. בחלק א' - עיון - יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
8. בחלק ב' - בקיאות - יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
9. בחלק ג' - יישום - יש להתייחס למקרה, לבידור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
10. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א – עיון
יש לענות על 5 מתוך 6 שאלות

מוקצה

1. א. מחזיק מפתחות שיש בו מפתחות של הבית וגם של הרכב עם השלט האם מותר לטלטלו?
ב. כפתור שנפל מהבגד האם מותר לטלטלו?
ג. האם מותר לטלטל סולם בשבת או ביו"ט? פרט!
ד. כביסה שהייתה רטובה בערב שבת ומעוניין להורידה בשבת, האם מותר?

בונה וסותר

2. א. "תנן נתנו במגדל ונעל בפניו ואבד המפתח הרי זה עירוב."
כתוב את קושיית הגמרא ואת תירוצה על מימרא זו. פרט מהם הסברי הראשונים ומה נפסק להלכה?
ב. "גובתא רב אסר ושמואל שרי." באר במה נחלקו רב ושמואל? מהן שיטות הראשונים? כיצד נפסקה ההלכה בעניין זה?
ג. "אמר טבות רישבא אמר שמואל האי טרפא דאסא אסור."
באר את שיטות הראשונים במימרא זו, ואת פסק ההלכה במימרא זו.

אוהל

3. א. האם מותר לעשות מחיצת עראי מאבנים או ממחצלת לצורך:
(1) דופן שלישית לסוכה, (2) בין אנשים לנשים, (3) לעשות צרכיו בחדר עם ספרי קודש.
ב. התחיל לרדת גשם ויש לו בגדים תלויים בחבלי הכביסה האם מותר לפרוס עליהם מפה מניילון?

צידה

4. א. צד צבי או חגב, כשהוא סומא או חולה האם חייב?
ב. מי ששיסה את כלבו וצד לו חיה האם המשסה חייב?
ג. רדף אחרי חיה עד שהתעייפה ואינה יכולה לזוז ממקומה האם חייב?
ד. ישב בפתח הבית והתברר שישנה חיה בתוך הבית, האם מותר לו לשבת שם עד מוצ"ש?

קושר ומתיר

5. א. "איתמר התיר רצועות מנעל וסנדל תני חדא חייב חטאת ותניא אידך פטור אבל אסור. ותניא אידך מותר לכתחילה". כתוב את הסבר הגמרא לסתירות אלו, ופרט את שיטות הראשנים ואת פסק ההלכה.
ב. האם מותר לעשות ציצית בשבת על דעת להתירה במוצי"ש?
ג. התיר קשר שלא על מנת לקשור האם חייב?
ד. עניבה על גבי עניבה, או עניבה על גבי קשר. האם מותר לקשור על מנת להתיר לאלתר או לאחר זמן? נמק!

כללי

6. א. הגדר את המושגים ההלכתיים הבאים עם מקורות הדין: 'מלאכה שאינה צריכה לגופה', 'דבר שאינו מתכוון', 'פסיק רישא'.
ב. כתוב מהו הדין בכל הני"ל, כאשר האיסור הוא מהתורה או האיסור מדרבנן.
ג. האם מותר לישראל לעבור על 'שבות דשבות', לצורך מצווה או הפסד מרובה? פרט!

חלק ב – בקיאות

יש לענות על 3 מתוך 4 שאלות

בין השמשות ותוספת שבת

7. א. מה הותר לעשות בבין השמשות של ערב שבת או של מוצאי השבת. בעצמו או על ידי גוי?
ב. ספק אם הגיע זמן בין השמשות. האם מותר לעשות מלאכה? ומדוע?
ג. האם חייב בתוספת שבת מהתורה או מדרבנן או כלל לא?
יש לציין את המקור ומאיזה זמן יש להוסיף את התוספת.

מלאכת אינו יהודי

8. א. קצץ עם גוי שידליק לו נר או יתפור לו בגד, והדליק את הנר או תפר את הבגד בשבת. האם מותר ליהנות מהנר או מהבגד בשבת, ומדוע?
ב. גוי שהדליק נר או תפר בגד עבור גוי ועבור ישראל, האם מותר ליהודי ליהנות בשבת מהנר או הבגד?
ג. מה הדין במקרים הני"ל, אם עשה הגוי עבור עצמו ועבור ישראל?

הבדלה בתפילה

9. א. שכח אתה חוננתנו בערבית האם רשאי לחזור? ומה הדין אם אכל או עשה מלאכה קודם שהבדיל?
ב. שכח להתפלל ערבית במוצי"ש. האם יאמר אתה חוננתנו כשמשלים בתפילת שחרית (ראשונה או שניה) ג. טעה ולא הבדיל בתפילה, ויודע שלא יהיה לו כוס עד למחרת בערב. האם חוזר?
ומה הדין כשלא הבדיל בתפילה כשחל תשעה באב במוציאי שבת?

תכשיטי אישה

10. א. תכשיטי אישה שאסרו חז"ל לצאת איתם לרה"ר. האם מותר לצאת בהם: לחצר שאינה מעורבת? חצר מעורבת? להתקשט איתם בבית? פרט, ונמק!
ב. האם מותר לעשות צמה בשיער או בפאה נוכרית? והאם מותר לעשות שביל באמצע? ומדוע?

חלק ג – יישום

יש לענות על 2 מתוך 3 שאלות

11. אירעה הפסקת חשמל רק בבניין שבו אתה מתגורר. והתקלה תוקנה על ידי חברת החשמל בשבת. חווה דעתך ביחס לתבשילים שעל הפלטה, תאורה, ומיזוג האוויר.
{עליך לדון ולהתייחס בתשובתך לנקודות הבאות: אם תיקן גוי או ישראל, אם ישנו שכן חולה שיש בו סכנה, התקרה האוכל או נשארה תאורה כלשהי בזמן התקלה, ועוד}

12. פיקוח נפש ורפואה

- ארגון "הצלה" פנה אליך, לקבלת הנחיות לנסיעה וטיפול בחולים בשבת. אלו נקודות חשובות עליך לציין להם {דון בתשובתך בנקודות הבאות: חזרה ממקום האירוע, עיר מעורבת יהודים וגויים, חולה שאין בו סכנה - מה מותר לעשות. חולה שיש בו סכנה - האם צריך לשנות. ועוד}

13. מוחק מתקן

- בבית כנסת התפללו שחרית של שבת, ובאמצע קריאת התורה נמצאו אותיות דבוקות וכן שעווה שהסתירה את הכתב. בין המתפללים פרץ ויכוח האם מותר להפריד את האותיות ולהסיר את השעווה. תוך כדי ויכוח קפץ אחד מהמתפללים והפריד את הדיו וכן הסיר את השעווה.
הוויכוח התעצם וכלל גם את הנדון הבא: האם ואיזה איסור עבר מי שתיקן את הסי"ת? האם מותר לקרוא בו? אחד מהמתפללים טען שמה שהיה מותר זה רק לסמן על ידי חריטה בציפורן היכן הוא הדיבוק והשעווה. גם על זה היו שערערו. כתוב ובאר מה הדין בכל הני"ל.